

Академія праці соціальних відносин і туризму

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок здобуття і присвоєння професійних кваліфікацій у
Академії праці, соціальних відносин і туризму

ухвалено Вченою радою Академії
праці соціальних відносин і
туризму
(протокол від 22.10.2024 № 4)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. «Положення про порядок здобуття і присвоєння професійних кваліфікацій в Академії праці, соціальних відносин і туризму» (далі – Положення) є локальним нормативним документом, що регулює питання здобуття і присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам вищої освіти, регламентує відповідні процедури в Академії праці, соціальних відносин і туризму (далі – Академії).

Положення розроблене відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положення про Реєстр кваліфікацій, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 16 червня 2021 р. № 620, Порядку присвоєння та підтвердження професійних кваліфікацій кваліфікаційними центрами, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 956, Порядку присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2024 р. № 1223 «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту», Положення про освітній процес у Академії праці, соціальних відносин і туризму та інших нормативно-правових і розпорядчих документів із питань освіти.

1.2. У цьому Положенні основні терміни вживаються у такому значенні:

- **апеляція** – оскарження здобувачем до кваліфікаційного центру результатів процедури присвоєння/підтвердження професійних кваліфікацій;
- **атестація** – це встановлення відповідності результатів навчання здобувачів вищої освіти вимогам освітньої програми та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту, в тому числі в частині присвоєння професійної кваліфікації;
- **здобувач** – особа, яка навчається в Університеті за освітньою програмою, якою передбачено присвоєння професійної кваліфікації;

- **кваліфікація** — визнана закладом вищої освіти або іншим суб'єктом освітньої діяльності у сфері вищої освіти та засвідчена документом про вищу освіту сукупність визначених освітньою програмою та здобутих особою компетентностей (результатів навчання);

- **кваліфікація вищої освіти** – це офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту;

- **компетентність** – здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти;

- **критерії оцінювання** – стосовно оцінювання виконання вимог освітніх програм – це опис того, що й на якому рівні має зробити здобувач вищої освіти для демонстрації досягнення результатів навчання;

- **освітній компонент** – змістовний навчальний складник освітньої програми як автономний, офіційно структурований навчальний досвід, що повинен мати послідовний чіткий набір результатів навчання, визначені види навчальної діяльності відповідно до часу, виділеного в рамках освітньої програми, та відповідні критерії оцінювання;

— **освітня (освітньо-професійна або освітньо-наукова) програма** — єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою цілей та результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій). Освітня програма може передбачати єдину спеціалізацію або не передбачати спеціалізації;

- **принцип валідності** – принцип забезпечення відповідності оцінюваних результатів навчання вимогам, визначеним у професійному стандарті;

– **програмні результати навчання** – узгоджений набір 15 – 20 тверджень, які виражають те, що здобувач повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення навчання за освітньою програмою;

– **професійна кваліфікація** – визнана кваліфікаційним центром, суб'єктом освітньої діяльності, іншим уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою результатів навчання та компетентностей, що дають змогу виконувати певний вид роботи або провадити професійну діяльність. За обсягом забезпечення можливості випускником здійснювати трудові функції, визначені відповідними професійними стандартами поділяється на *повну* та *часткову*;

– **професійний стандарт** – затверджені в установленому порядку вимоги до компетентностей працівників, що слугують основою для формування професійних кваліфікацій;

– **процедура оцінювання результатів навчання** (далі – процедура оцінювання) – встановлення відповідності обсягу компетентностей здобувача відповідному професійному стандарту, за результатами якої може бути визнано здобуті ним результати навчання і відповідно присвоєно/підтверджено професійну кваліфікацію;

– **процедура присвоєння професійної кваліфікації** – визначена Університетом відповідно до цього Порядку, освітніх програм та інших локальних документів система принципів, заходів і вимог щодо строків, етапів і порядку проведення ним програмування, перевірки і процедури оцінювання, оформлення результатів щодо присвоєння професійної кваліфікації здобувачам освіти за певними освітніми програмами.

1.3. Порядок регулює процедури здобуття і присвоєння професійної кваліфікації особам, які:

- здобувають вищу освіту в Університеті на освітній програмі, за якою передбачено присвоєння професійної(их) кваліфікації(й);
- переводяться з іншого закладу освіти до Університету на освітню програму, за якою передбачено присвоєння професійної(их) кваліфікації(й);
- переводяться з однієї освітньої програми на іншу в межах Академії, за

якою передбачено присвоєння професійної(их) кваліфікації(й);

– поновлюються до складу здобувачів освіти Академії на освітню програму, за якою передбачено присвоєння професійної(их) кваліфікації(й).

1.4. Присвоєння професійних кваліфікацій здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства, нормативно-правових і локальних актів, визначених у п. 1.1 цього Положення, цього Порядку, а також на принципах валідності, об'єктивності, студентоцентризму, доброчесності, прозорості та неупередженості.

2. ЕТАПИ, ВИМОГИ І ПРОЦЕДУРИ ЗДОБУТТЯ І ПРИСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КВАЛІФІКАЦІЙ

2.1. Процес здобуття і присвоєння професійної кваліфікації у Академії, як правило, включає в себе такі етапи:

- організаційно-проектувальний;
- навчання здобувачів і оцінювання;
- практична підготовка;
- затвердження вченою радою університету списків здобувачів

випускних курсів, яким у поточному навчальному році планується присвоїти професійну (-і) кваліфікацію (-ї);

- атестація;
- апеляція (за потреби).

2.2. Освітня програма передбачає присвоєння професійної (-их) кваліфікації (-й), якщо це зазначено у її профілі. У такому разі на першому, *організаційно-проектувальному етапі* гарант і робоча група з розробки/оновлення освітньої програми формулюють її цілі відповідно до вимог професійного (-их) стандарту (-ів).

Неможливе присвоєння професійних кваліфікацій за спеціальностями, за якими їх присвоєння не передбачене відповідними професійними стандартами.

Як виняток, до 01 січня 2030 року освітня програма може передбачати присвоєння професійної кваліфікації за професією, яка зазначена у чинному класифікаторі професій ДК 003:2010 (зі змінами), але за якою професійний стандарт відсутній (підпункт 28 пункту 2 розділу XV Закону України «Про вищу

освіту»). Водночас присвоєння професійних кваліфікацій Університетом у разі відсутності професійного стандарту здійснюється за погодженням із Національним агентством кваліфікацій (далі – Агентство) у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України (пункт 3 Постанови КМУ від 25 жовтня 2024 року № 1223). Присвоєння професійних кваліфікацій Університетом у разі відсутності професійного стандарту за освітніми програмами, акредитованими до 30 жовтня 2024 року, за якими передбачено присвоєння професійної кваліфікації, може здійснюватися без погодження з Національним агентством кваліфікацій до 30 жовтня 2025 року. Повторне погодження присвоєння професійної (-их) кваліфікації (-ій) проводиться в разі змін у переліку компетентностей та результатів навчання, що дають підстави для присвоєння визначеною освітньою програмою професійної (-их) кваліфікації (-ій), зміни порядку присвоєння професійної (-их) кваліфікації (-ій) та скорочення тривалості практичної підготовки, що визначена відповідною освітньою програмою. Після набрання чинності професійним стандартом розробникам необхідно привести освітню програму у відповідність з вимогами професійного стандарту протягом шести місяців з дня внесення відомостей про професійний стандарт до Реєстру кваліфікацій.

Освітня програма, зокрема міждисциплінарна, може передбачати можливість присвоєння додаткових декількох професійних кваліфікацій, що формуються за рахунок її вибіркових освітніх компонентів. Здобувачу вищої освіти за результатами виконання освітньої програми може бути присвоєно не більше двох повних професійних кваліфікацій.

Валідність цілей освітньої програми компетентностям професійного стандарту демонструється розробниками у відповідній матриці ОП.

Окрім цілей освітньої програми, що передбачає присвоєння професійної (-их) кваліфікації (-ій), розробники повинні забезпечити виконання вимог відповідних професійних стандартів (за наявності) належним змістом підготовки, контрольними заходами, підсумковою атестацією тощо.

2.3. На *другому* етапі здобувачі проходять теоретичне навчання у відповідності до вимог ОП, відбувається їх оцінювання за окремими освітніми компонентами, завдяки чому студенти здобувають необхідні для присвоєння

певної професійної (-их) кваліфікації (-й) компетентності та досягають програмних результатів навчання.

2.4. *Третій етап* передбачає проходження здобувачами практичної підготовки в реальних умовах певної професійної діяльності, що поглиблює засвоєння ними цілей ОП, валідних відповідним професійним стандартам. Студент повинен пройти виробничі практики з виконанням завдань, розроблених суголосно трудовим функціям професійного стандарту в обсязі не менше 6 кредитів ЄКТС (не менше 3 кредитів ЄКТС для часткових професійних кваліфікацій).

Цілі освітньої програми (ПРН, ЗК, ФК) необхідні для присвоєння професійних кваліфікацій, можуть досягатися здобувачами за рахунок визнання результатів навчання, здобутих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті.

2.5. На *четвертому етапі* відбувається затвердження вченою радою університету списків здобувачів випускних курсів, яким у поточному навчальному році планується присвоїти професійну (-і) кваліфікацій (-ї). Це, як правило, відбувається не пізніше, ніж за два тижні до проходження здобувачами атестаційних заходів.

Деканати факультетів / директорати навчально-наукових інститутів подають на розгляд вченої ради узгоджені з вимогами діючих (на момент подання) професійних стандартів списки здобувачів випускних курсів у розрізі академічних груп, назв пропонованих до присвоєння освітніх і професійних кваліфікацій. Інформація також може містити відомості про осіб, які претендують на диплом з відзнакою.

Вчена рада може делегувати розгляд поданих до затвердження списків здобувачів випускних курсів, яким планується присвоєння професійної (-их) кваліфікації (-й) її комісіям або підкомісіям, за потреби затребувати додаткові відомості щодо відповідності редакцій ОП діючим професійним стандартам. Після затвердження таких списків вони візуються головою вченої ради університету та передаються до інформаційно-обчислювального центру Університету для внесення відповідних відомостей про професійну кваліфікацію до ЄДЕБО та підготовки до виготовлення документів про вищу освіту.

2.6. *П'ятий етап* передбачає підсумкове оцінювання/атестацію повноти набутих особою компетентностей і досягнутих програмних результатів навчання на відповідність узгодженим з певним професійним стандартом вимогам освітньої програми. Для цього програми атестації повинні повною мірою охоплювати всі цілі ОП, без досягнення яких неможливе присвоєння професійної (-их) кваліфікації (-й), мати обґрунтований порядок і критерії оцінювання результатів навчання, вчасно оприлюднені та доступні для здобувачів.

До атестації допускаються особи, які завершили засвоєння змісту освітньої програми, виконали всі вимоги індивідуального навчального плану, пройшли практичну підготовку у встановленому обсязі.

Прийнятною формою атестації для присвоєння професійної кваліфікації за освітніми ступенями «Бакалавр» і «Магістр» є атестаційний екзамен. Для проведення атестації осіб, які здобувають освітній ступінь бакалавра або магістра створюється Екзаменаційна комісія, що діє відповідно до Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної (атестаційної) комісії в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка. До атестації здобувачів, яким пропонується присвоєння професійної (-их) кваліфікації (-й) рекомендується залучати представників роботодавців, професійних організацій і об'єднань.

Результати атестації є підставою для присвоєння або відмови у присвоєнні професійної (-их) кваліфікації (-й). За умови позитивної оцінки результатів атестації, Університет на підставі рішення Екзаменаційної комісії присуджує особі, яка успішно виконала освітню програму за певним рівнем вищої освіти, відповідний ступінь вищої освіти та присвоює кваліфікацію, у тому числі – професійну (за наявності). Професійна (-і) кваліфікація (-ї), присвоєна (-і) Академією, зазначається (-ються) в документі про здобуття відповідного ступеня вищої освіти

2.7. У випадку незгоди здобувача вищої освіти з результатами атестації він має право на *апеляцію*, процедура якої передбачена Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної (атестаційної) комісії в Академії праці, соціальних відносин і туризму.

3. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1. Рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної професійної кваліфікації може бути скасовано Академією у разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності, зокрема фабрикації, фальсифікації тощо у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

3.2. Питання здобуття і присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам вищої освіти, регламентація окремих процедур в Академії праці, соціальних відносин і туризму можуть бути уточнені та розширені в окремих Положеннях, що висвітлюють відповідний напрям освітньої діяльності Академії. Освітні програми Академії можуть визначати додаткові етапи, заходи і вимоги до здобуття і присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам вищої освіти, що не суперечать цьому Положенню.

3.3. Контроль за дотриманням вимог «Положення» покладається на ректора за Академії, проректора з навчально-педагогічної діяльності, начальника навчально-методичного відділу, деканів факультетів та завідувачів кафедр.

3.4. У разі змін у законодавстві та викликаною цим необхідністю до даного Положення можуть бути внесені доповнення, зміни й шляхом їх розгляду на вченій раді Академії.